

Erhvervsudviklingsstrategi for
Nordjylland 2007 - 2010

Vækst og Balance

REGION NORDJYLLAND
VÆKSTFORUM

n

Fotografer:

Lars Horn og Michael Bo Rasmussen, Baghuset:

Side 3, 8, 10, 13, 14, 17 og 18

(Billedet side 10 er venligst udlånt af CISS)

Fotovision - Thorning & Halskov I/S: Side 9 og 11

Peter Ehlers, AM Production: Side 12

Region Nordjylland: Side 6 og 7

Tryk:

Arden & Kommunik A/S

Layout:

Pernille Fjeldgaard, Realisten Grafisk

Oplag:

4.000

Erhvervsudviklingsstrategien er medfinansieret af
Den Europæiske Socialfond

DEN EUROPÆISKE UNION

Den Europæiske Socialfond

Forord

I Vækstforum Nordjylland arbejder vi for, at Nordjylland også i fremtiden er et godt sted at bo, arbejde og drive virksomhed. Det gør vi ved at stå sammen om at skabe gode rammer for vækst og beskæftigelse i regionen.

Denne erhvervsudviklingsstrategi er blevet til i et samarbejde mellem Vækstforum Nordjylland og interessenter fra hele regionen og indeholder de elementer, vi mener skal til for at styrke regionen. Det gælder både udadtil i samarbejdet - og konkurrencen - med omverdenen, men også indadtil, hvor vi skal være gode til at udnytte vore styrker og muligheder og skabe en sammenhængende region - lige fra Skagen til Hobro og fra Agger til Østerby Havn.

Nordjylland er allerede godt på vej og har en række dygtige medarbejdere, virksomheder og forsknings- og uddan-

nelsesinstitutioner, hvis engagement og iverigdom udgør fundamentet for Nordjyllands fremtidige vækst. Det er der brug for, når erhvervsudviklingsstrategien skal omsættes til handling. Det er de nordjyske organisationer, virksomheder, myndigheder mv., der med deres konkrete initiativer og deltagelse skal være med til at løfte ambitionerne i strategien, og et vellykket samarbejde lige fra det lokale, til det regionale, nationale og internationale niveau er en forudsætning for at skabe resultater.

Vækstforum glæder sig til samarbejdet i de kommende år om Nordjyllands fortsatte udvikling.

Med venlig hilsen
Orla Hav

Formand for Vækstforum Nordjylland

Vækstforum Nordjylland

Som et led i kommunalreformen har Region Nordjylland etableret et vækstforum for hele regionen. Her samles erhvervsliv, viden- og uddannelsesinstitutioner, offentlige myndigheder og arbejdsmarkedets parter i et stærkt partnerskab om at styrke erhvervsudviklingen.

En af Vækstforums hovedopgaver er udarbejdelsen af en langsigtet strategi for erhvervsudviklingen i regionen. Den nordjyske strategi præsenteres på disse sider. Strategien tager udgangspunkt i Nordjyllands stærke og svage sider, og hvad der kan drive udviklingen fremover.

Erhvervsudviklingsstrategien er også rammen for en af Vækstforums øvrige hovedopgaver, som er at indstille til Regionsrådet, hvilke erhvervsudviklingsaktiviteter, Regionen skal medfinansiere, samt at indstille til staten, hvordan EU's Socialfonds- og Regionalfondsmidler skal anvendes. Vækstforum vil i den forbindelse også selv tage initiativ til at udvikle nye erhvervsudviklingsaktiviteter inden for rammerne af strategien.

Endelig vil Vækstforum løbende overvåge de regionale og lokale vækstvilkår for at give regionen et godt og faktabaseret grundlag at udvikle nye strategier og initiativer på.

Nordjyllands udgangspunkt

Det er vigtigt at have et realistisk billede af de nordjyske styrker og svagheder, når vi skal finde svaret på, hvor der skal sættes ind for at fremme vækst og beskæftigelse i regionen. Det har været udgangspunktet for den erhvervs-politik, Vækstforum har vedtaget for den nordjyske region.

Styrker og svagheder

At Nordjylland er et godt sted at bo og arbejde vil de fleste nordjyder nok skrive under på, og set med erhvervspolitiske briller er der da også en række gode byggesten for regionen at arbejde videre med.

Nordjyllands virksomheder har en høj produktivitet, som med den spirende forandring mod mere avancerede og teknologiske produktionsmetoder giver et lovende vækst-potentiale. Analyser viser, at regionen tilbyder særligt gode rammer for globalt orienterede virksomheder, og regionen har vundet markedsandele inden for områder som blandt andet IKT, fødeva-rer, træ og møbler samt byggematerialer. Områder hvor regionen i forvejen står stærkt, men hvor vi skal blive endnu bedre for at klare os i konkurrencen fremover.

Nordjyske virksomheder er også gode til at innovere. Det er en evne, der konstant bliver udfordret i den globale konkurrence, og her kan der skabes endnu bedre rammer for innovation i Nordjylland, for der er mange uudnyttede muligheder for samspil mellem virksomheder og regionens forsknings- og uddannelses-institutioner.

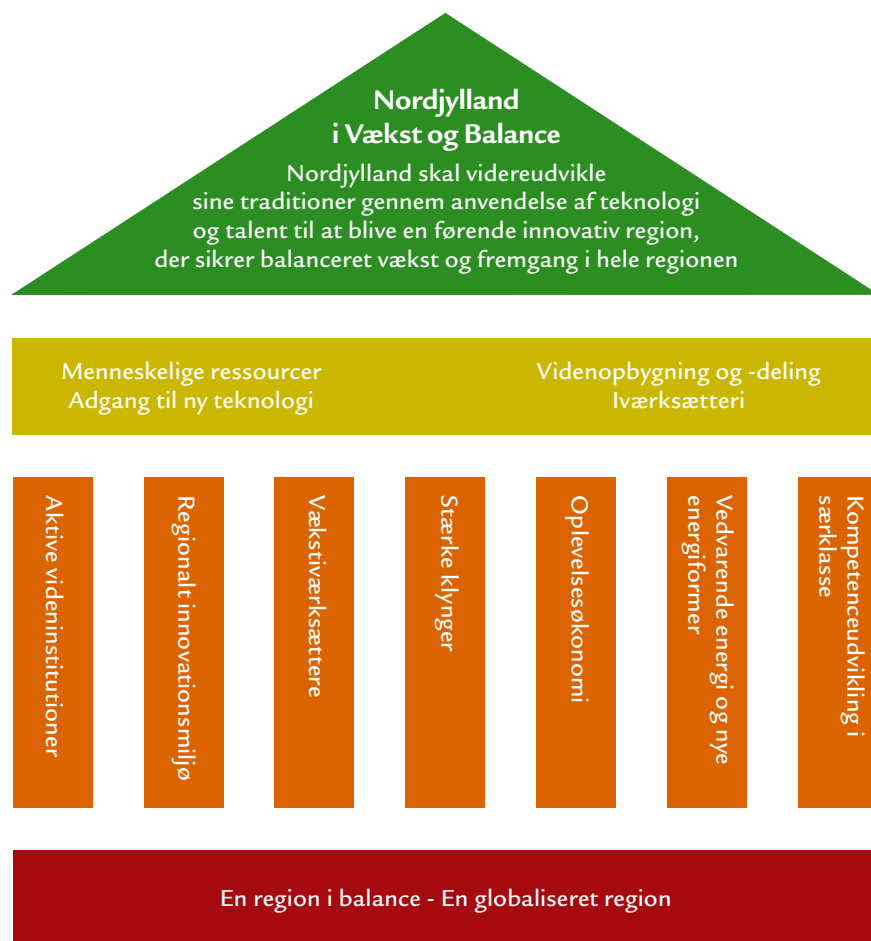
Der er endvidere brug for at styrke nordjydernes uddannelsesniveau. Heldigvis har regionen mange gode uddannelsesstilbud. Både regionens erhvervsrettede uddannelser og Aalborg Universitet har høj kompetence, men der ligger et potentiale i at udvikle samspillet mellem uddannelsesinstitutioner og virksomheder yderligere. Samtidig kan Nordjylland blive bedre til at fastholde den arbejdskraft, der uddannes i Nordjylland. Først og fremmest ved at skabe gode jobmuligheder for de færdiguddannede og ved at være en attraktiv region at bosætte sig i - eller for den sags skyld at starte egen virksomhed i. Nordjylland har nemlig allerede et godt miljø for iværksættere, men kun få virksomheder vokser sig store over tid.

Forskelle inden for regionen

Udfordringer og muligheder tegner sig selvfølgelig meget forskelligt afhængig af, om man er i Nykøbing Mors, Skagen, Aalborg eller et helt fjerde sted. Det bliver en helt særlig udfordring at få regionens center og yderområder til at spille sammen, så de forskellige egnes styrker og udviklingsmuligheder udnyttes bedst muligt.

Det er Vækstforums opgave i de kommende år at overvåge udviklingen på alle disse områder i regionen – både i sammenligning med andre regioner og internt i regionen. Med udgangspunkt i den konkrete viden om regionens udvikling vil Vækstforum løbende evaluere og justere den kurs, der er sat med erhvervsudviklingsstrategien.

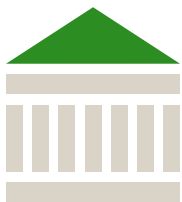
Strategihus – læsevejledning

Til venstre ses en visualisering af Vækstforums strategi. Visionen er taget på strategien. Herunder har vi de fire tværgående vækstdrivere: menneskelige ressourcer, videnopbygning og -deling, adgang til ny teknologi og iværksætteri. De fire vækstdrivere er dokumenteret som helt centrale faktorer for udvikling, blandt andet i undersøgelser som OECD har udarbejdet. Det er ud fra vækstdriverne, at Vækstforum har valgt sine syv indsatsområder – husets bærende søjler. I bunden har vi fundamentet for strategien: En region i balance – En globaliseret region.

Hæftet her er bygget op over samme princip. Det vil sige, at hæftet er inddelt i kapitler svarende til huset. Du kan hele tiden orientere dig om, hvor i strategien du befinder dig, ved at se på den lille udgave af huset i toppen af hver side. Her har vi fremhævet den del, du læser om.

På hæftets sidste sider kan du læse om, hvordan Vækstforum konkret vil arbejde med at omsætte strategien til handling.

Vision

Vækstforum Nordjylland vil arbejde ud fra visionen:

Nordjylland i Vækst og Balance

Nordjylland skal videreudvikle sine traditioner gennem anvendelse af teknologi og talent til at blive en førende innovativ region, der sikrer balanceret vækst og fremgang i hele regionen.

Innovation

Nordjylland skal være i stand til at sikre fornyelse og innovation på alle relevante områder. Nordjylland kan ikke alene konkurrere på effektivitet og pris, men skal i endnu højere grad konkurrere på viden, opfindsomhed og kreativitet. Vi skal hele tiden skabe nye produkter, forretningsmodeller og markedsmuligheder. I den proces er det vigtigt, at erhvervslivet, uddannelsesinstitutionerne og myndighederne har et godt og tillidsfuldt samarbejde.

Tradition

Nordjylland har i dag styrker og kompetencer inden for de traditionelle erhverv som for eksempel fødevarer, træ og møbler, jern og metal og turisme. De bidrager i høj grad til regionens fremtidige erhvervsucceser. Men for at det kan lade sig gøre, er det vigtigt, at erhvervene fortsat arbejder på at omstille sig til den globale videnøkonomi.

Udover at videreudvikle de traditionelle erhverv skal vi også satse på de nye væksterhverv som IKT og sundheds-

teknologi, der har gode vækstbetingelser i Nordjylland. I mange tilfælde kan de nye erhverv endda kombineres med de traditionelle erhverv og på den måde skabe helt nye vækstmuligheder.

Teknologi

Ordet teknologi omfatter ikke kun ”teknik”, men ny viden i bred forstand, det vil for eksempel sige viden om markedsforhold, logistik, forretningsskabelse, brugerdreven innovation og udviklingsmuligheder. Nordjylland har allerede stærke videninstitutioner, der satser på innovation, og som i dag samarbejder med store dele af erhvervslivet. Det innovative samspil skal vi nu udbrede, så det kommer til at omfatte langt større dele af det nordjyske erhvervsliv.

Talent

Viden, opfindsomhed og kreativitet kræver talentfulde mennesker med vilje og evne til nytænkning. Derfor bliver uddannelse og efteruddannelse nogle af kodeordene fremover, ligesom fastholdelse af talenter kommer til at spille en stor rolle. Nordjylland uddanner nemlig allerede mange talenter. Men desværre mister vi dem også til andre regioner, fordi der ofte er bedre muligheder andre steder. De nordjyske virksomheder og institutioner skal derfor blive bedre til at bruge og udvikle talenter både blandt medarbejdere og ledere. Vi skal alle være med til at bakke op om de talenter, der kan skabe fremtidens vækstvirksomheder.

En region i balance

Vækst og fremgang i Nordjylland skal naturligvis omfatte hele regionen. Der skal være balance i Nordjylland, fra øst

til vest og fra nord til syd. Yderområderne har nogle særlige udfordringer, men er i dag godt med, idet der findes mange dygtige virksomheder, vi kan bygge videre på. Yderområderne i Nordjylland skal betragtes som en aktivt integreret del på lige fod med resten af regionen. Vækstforum etablerer derfor ikke en særskilt pulje for disse områder, men integrerer derimod deres udvikling i alle relevante aktiviteter, for eksempel via brobygningsaktiviteter, der kan sikre vækst og fremgang både i center og yderområderne.

Strategiske rammer

Menneskelige ressourcer, videnopbygning og -deling, adgang til ny teknologi og iværksætteri; de fire såkaldte vækstdrivere har ifølge flere internationale undersøgelser stor betydning for en regions innovation og vækst i den globale videnøkonomi. Det er derfor nødvendigt, at Nordjylland investerer massivt i udviklingen af de fire områder. Den investering vil Vækstforum deltage aktivt i.

Du kan herunder kort læse, hvad de fire vækstdrivere indeholder.

Menneskelige ressourcer: Fremtidens medarbejdere skal i stigende grad kunne identificere og analysere de udfordringer, som virksomhederne står overfor, udvikle nye løsninger og tage initiativ og ansvar. Derfor vil Vækstforum se det

som en hovedopgave at arbejde for et godt samspil mellem regionens uddannelser og erhvervsliv. Det er her også vigtigt, at regionens uddannelsesinstitutioner arbejder sammen internt, så vi sikrer en bred og stærk uddannelse og efteruddannelse, som erhvervslivet kan få glæde af.

Videnopbygning og videndeling: Vi skal sikre, at Nordjylland har kendskab til den nyeste viden på alle relevante områder. Derfor vil Vækstforum arbejde for at udvikle stærke regionale videnmiljøer samt tiltrække nationale og internationale udviklingsmidler til regionen. Dernæst er det mindst lige så vigtigt at få udbredt den indsamlede viden. Derfor vil Vækstforum også arbejde for en mere effektiv infrastruktur til øget og bedre videndeling og samarbejde mellem virksomhederne og videninstitutionerne.

Adgang til ny teknologi: Anvendelsen af ny teknologi har stor betydning for en virksomheds drift. For eksempel kan informations- og kommunikationsteknologi (IKT) medføre mere effektive arbejdsgange, øget produktivitet og udvikling af nye produkter. Nordjyske virksomheder er allerede flittige brugere af IKT. Der ligger dog stadig et stort uudnyttet potentiale, som Vækstforum ønsker skal udnyttes i de forskellige nordjyske erhverv, blandt andet inden for byggeri, fødevarer og energisystemer.

Iværksætteri: Det er af stor betydning for regionens produktivitet, velstand og beskæftigelse, at der konstant etableres nye virksomheder, og at en stor del af virksomhederne er innovative og vækstorienterede. Derfor vil Vækstforum arbejde for at udvikle en effektiv infrastruktur og gode rammer for iværksætteri, ligesom Vækstforum vil arbejde for, at iværksættere med vækstpotentiale får hjælp og støtte til at realisere deres potentiale.

Indsatsområder

For at gøre indsatsen mere konkret har Vækstforum ud fra de fire vækstdrivere udvalgt syv indsatsområder, der er særligt relevante for regionens udvikling. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at det ikke er en endegyldig liste. Vækstforum er åben for at inddrage andre muligheder og indsatser, der måtte vise sig relevante. Derfor vil der ske en løbende justering af strategien i samarbejde med Vækstforums partnere. På de følgende sider kan du læse mere om de syv indsatsområder, Vækstforum har opstillet.

Aktive videninstitutioner

Mål:

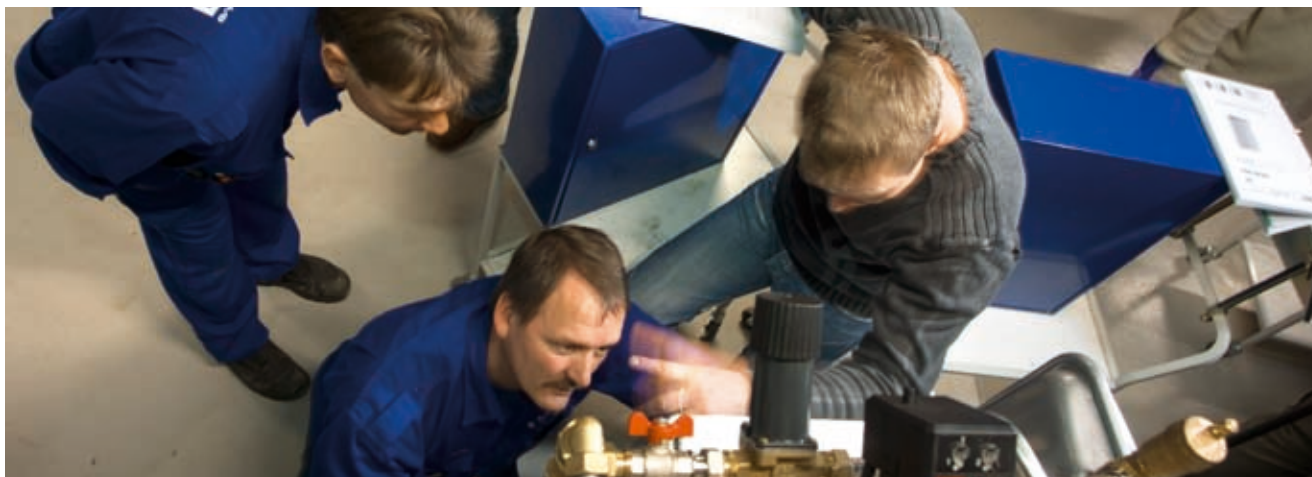
Vækstforum vil aktivt bidrage til, at samspillet med interesserede og relevante videninstitutioner på højt niveau udvikles både i dybden (med eksisterende erhvervspartnerne) og i bredden (med nye målgrupper af erhvervspartnerne) i et engageret og gensidigt forpligtende samspil.

Institutioner med viden på højt niveau får stigende betydning som drivkraft for den regionale vækst. Nordjylland er godt på vej; for eksempel har universitetet allerede flere forskningscentre af international klasse, og der er allerede mange gode eksempler på veludbyggede samspil mellem regionens uddannelsesinstitutioner og erhvervsliv. Det er en begyndelse. Nordjylland kan og skal komme meget længere i samarbejdet mellem videninstitutioner og erhvervsliv.

Indsatsen er tænkt bredt og møntet på alle institutioner i og uden for regionen, der kan levere kvalificeret viden, uddannelse og innovation til erhvervslivet.

Vækstforum vil have særligt fokus på fire områder:

Samspil om forskning og udvikling: Fremtidens virksomheder vil i høj grad have brug for at kunne udnytte videninstitutionernes forskning til kommercielle formål. Derfor er det vigtigt at etablere centre, der arbejder med anvendt forskning og udvikling i teknologier og muligheder, der kan komme de nordjyske virksomheder til gode.

Styrket regional videnservice: Virksomhederne i Nordjylland skal kende deres muligheder. Det kan ske ved for eksempel at udvide udbuddet af professionel viden, ved at informere mere direkte om de ydelser, der allerede findes, og ved at øge samarbejdet mellem videnudbydere. Under alle omstændigheder er det vigtigt, at tilbuddene målrettes regionens styrkepositioner og potentialer.

Iværksætteri: Iværksættere er en regional drivkraft især inden for de nye væksterhverv. Derfor skal vi hjælpe og støtte dem. Det kan vi blandt andet gøre ved at tilbyde flere og bedre kurser for de kommende iværksættere eller give bedre betingelser for idemodning. Dette kan for eksempel ske ved at give forskere, virksomheder og studerende bedre

muligheder for i fællesskab at udvikle og modne nye forretningsideer.

Øget efter- og videreuddannelse på højt niveau: Ny viden skal spredes, så den kommer flest mulige til gode. Det kan vi gøre ved at tilbyde skræddersyede kurser, diplom- eller masteruddannelser til nuværende og kommende medarbejdere og ledere i de nordjyske virksomheder.

Dialog og samarbejde er nøgleord for at komme i mål. Det er ikke kun uddannelsesinstitutionerne, der skal være aktive ved at udbyde kurser og rådgivning. Virksomhederne skal også tage aktivt del i indsatsen ved at være med til at prioritere de områder, der er brug for øget viden og videndeling.

Regionalt innovationsmiljø

Mål:

Vækstforum vil opbygge et nordjysk videnmiljø om innovation i verdensklasse og sikre, at viden om området spredes og videreudvikles i det nordjyske erhvervsliv via rådgivning og samspilsprojekter mv.

Innovation er et bredt begreb. Det spænder fra udvikling af nye ideer til anvendelse af ny teknologi, men det handler også om at vende op og ned på tingene og sætte dem i helt nye sammenhænge. Det handler om, at virksomhederne skal tjene penge på deres nye og usædvanlige ideer. Det er Vækstforums opgave at være med til at skabe incitamenter for virksomhederne, både de traditionelle og de nye væksterhverv, til at forny sig og turde indgå i nye relationer, hvad enten det er med andre virksomheder og/eller videninstitutioner. Derfor ønsker Vækstforum at fremme et regionalt innovationsmiljø, hvor regionens virksomheder kan søge rådgivning om netop deres emne. Nordjylland har allerede i dag stærke institutioner, der kan tilbyde kompetent rådgivning, men det er vigtigt at få miljøet gjort endnu bredere og gerne udbygget med internationale samarbejdspartnere.

Innovationsindsatsen vil tage udgangspunkt i den enkelte vækstparate virksomhed. Vækstforum vil opbygge kompetente rådgivergrupper og -centre, der kan afdække de enkelte virksomheders potentialer og sammensætte en strategi og handlingsplan for udviklingen i virksomhederne.

Ud fra sådanne undersøgelser har virksomhederne mulighed for at søge om yderligere rådgivning, undervisning, kapital eller hvad der måtte være relevant.

Det er vigtigt at sikre den direkte kontakt til virksomheder-

ne, men også til regionens eksisterende videncentre. Derfor vil det være oplagt, at innovationsprojekterne kører i samarbejde mellem virksomhederne og de kommunale tilbud om erhvervsservice, regionens nye væksthuse, universitetet og andre viden- og uddannelsesinstitutioner.

Vækstiværksættere

Mål:

Vækstforum vil styrke adgang til højt specialiseret rådgivning til vækstiværksættere især via professionelt forankrede netværk af specialister og styrket adgang til kompetence og risikovillig kapital.

Nordjylland klarer sig udmærket i forhold til iværksættermotivation, etableringsrater og overlevelsesrater. Men vi har ikke tilstrækkeligt med nye virksomheder, der vokser sig store og globale.

Vækstforum vil derfor være med til at skabe et netværk af professionel rådgivning, så virksomheder i hele regionen kan få højt specialiseret rådgivning, uanset hvilket trin i vækstforløbet de befinder sig på. Samtidig er det vigtigt, at rådgivningen er ubureaukratisk og let tilgængelig.

Netværket skal tage udgangspunkt i nordjyske styrkepositioner, men netop for at sikre en tilpas bred og specialiseret rådgivning, er det væsentligt, at der inddrages rådgivere fra resten af landet og fra udlandet.

Det er vigtigt at understrege, at målgruppen for netværket kan være alle virksomheder, både nye og gamle, der ønsker fornyet vækst, for eksempel som del af et leder- eller generationskifte.

En anden del af indsatsområdet er styrket adgang til

risikovillig kapital. Vækstforum vil arbejde for at etablere et investeringselskab målrettet virksomheder med en vækstorienteret forretningsplan. Vækstforum kan dog ikke

skyde penge i investeringselskaber. Investeringselskabets midler bør investeres som kompetent, risikovillig kapital på kommercielle vilkår.

Stærke klynger

Mål:

Vækstforum vil styrke virksomhedernes evne til at samarbejde i erhvervs-klynger og kommercielle netværk, og dermed få flere virksomheder engageret i samarbejde om innovation og forretningsskabelse baseret på et ambitiøst og langsigtet perspektiv.

En klynge er en gruppe af beslægtede virksomheder, myndigheder og videninstitutioner, der har et tæt og seriøst samarbejde om innovation og forretningsskabelse. I dag findes der klynger inden for flere forskellige erhverv i Nordjylland, men der er for få eksempler på ambitiøse og konkrete samarbejder.

Vækstforum ønsker at styrke klyngerne og dermed sikre fremtidens vækst og beskæftigelse. De nordjyske virksomheder er også selv interesserede i mere samarbejde, men har samtidig sagt, at det skal have et stærkt forretningsmæssigt fokus og kunne ses på bundlinjen.

Vækstforum har set på fem eksisterende klynger og deres udviklingsmuligheder og -behov. Du kan herunder læse lidt om dem. Det er vigtigt at understrege, at Vækstforum gerne støtter udvikling af nye klynger inden for andre brancher, hvor konceptkvalitet, langsigtet forretningsperspektiv og forpligtende samarbejde er til stede.

Fødevarer: Nordjylland har både råvarer, talent og viden

til at skabe en internationalt førende fødevarerklynge. Vejen er banet af de store fødevarer-virksomheder, mens de små og mellemstore virksomheder er i gang med at udvikle og forædle særlige nordjyske smagsoplevelser.

For at klyngen bliver en succes, er det nødvendigt, at branchen samarbejder tæt med forsknings- og uddannelsesinstitutioner, indgår i relevante kommercielle netværk og bliver i stand til at tiltrække specialister.

Byggeri: Nordjyske virksomheder har i dag succes med eksport af en række byggematerialer til det europæiske og globale marked, men det er sket uden ret meget samarbejde. Hvis succesen skal fortsætte og virksomhederne følge med den globale konkurrence, er der blandt virksomhederne enighed om, at det kræver visionært samarbejde med forsknings- og uddannelsesinstitutionerne.

Maritim klynge: Lukningen af flere store nordjyske skibsværfter har udfordret den maritime branche. Imidlertid er kompetencerne inden for industrien stadig stærke i Nordjylland, og en række små og mellemstore virksomheder er ved at få fat igen. Vækstforum ønsker at understøtte og udbygge den positive udvikling i klyngen. Samarbejdet skal dog ikke begrænse sig til Nordjylland, men i høj grad inddrage maritime virksomheder og klynger fra hele Skandinavien.

IKT: Den nordjyske IKT-klynge er allerede veletableret, og det ønsker Vækstforum skal fortsætte. Derfor skal der være fokus på fortsat videnopbygning, styrket samarbejde mel-

lem virksomhederne og viden- og forskningsinstitutionerne samt fokus på udviklingen af nicher.

Andre fokuspunkter er at tiltrække og fastholde højtuddannede medarbejdere og at udbygge samarbejdet med de øvrige klynger i regionen for på den måde at udbrede og kombinere IKT-innovationen med andre områder.

Sundhed: Nordjylland har i dag en spirende klynge inden for sundhedsteknologi og bio-medicoområdet. Vækstforum ønsker at styrke og videreudvikle klyngen. Samarbejdet i klyngen skal øges, og der skal skabes flere nye virksomheder. Samtidig vil Vækstforum arbejde for, at virksomhederne har et godt samspil med kompetente offentlige myndigheder og institutioner, der kan tage medansvar via forskning og udvikling, for eksempel ved at gøre regionen til en testregion for nye produkter og services.

Oplevelsesøkonomi

Mål:

Nordjylland skal udvikle sig til nordeuropæernes foretrukne kystferiedestination både i hovedferien og de korte ferier.

Vækstforum vil udvikle styrkepositioner og udviklingspotentialer i den nordjyske oplevelsesøkonomi ved at styrke innovation, menneskelige ressourcer, uddannelse, udvikling og forskning.

Den nordjyske oplevelsesøkonomi består af turisme som et mere traditionelt erhverv og af en række nye oplevelseserhverv som for eksempel computerspil, film, digital kunst, wellness og kvalitetsfødevarer. Vækstforum ønsker at styrke begge former for oplevelseserhverv, både hver for sig, men i høj grad også ved at styrke samarbejdet og videndelingen mellem dem. De to former kan i mange tilfælde med fordel anvendes som løftestang for hinanden; for eksempel kystferien som udgangspunkt for digital kunst og mad, eller computerspil og internettet som udgangspunkt for kystferien. På den måde kan vi også brede feriesæsonen ud

til hele året og dermed skabe et mere stabilt erhverv, der ikke i nær så høj grad afhænger af sommervejret.

I Nordjylland er væksten inden for oplevelsesøkonomien de seneste år steget markant. Det er dermed en sektor i vækst og med et stort fremtidigt potentiale, hvis klyngen formår at udnytte sine muligheder.

Nordjylland har allerede en række netværksorganisationer inden for turismen, og inden for oplevelsesøkonomi findes der allerede en regional klyngeorganisation. Den er etableret på Aalborg Universitet, der i dag rummer landets største forskergruppe på området. Det er vigtigt, at den forskning og viden, der findes ved universitetet, bliver kombineret med de kompetencer, der findes i netværkene, så vi i det møde kan skabe øget innovation, vækst og beskæftigelse. Det er lige så vigtigt at kompetenceudvikle branchens medarbejdere samt give plads til og sikre de kreative ideer.

Vækstforum ønsker en strategi, der udnytter styrkerne i branchen, og hvor udviklingsindsatsen er fokuseret omkring få, men betydningsfulde områder, målgrupper og markeder. Vækstforum vil udpege nordjyske fyrtårne inden for attraktioner, events og virksomheder. Regionens indsats skal forankres lokalt, men samtidig koordineres med landsdækkende initiativer. Oplevelseserhvervene vil i mange tilfælde komme yderområderne til gode, da mange af kultur- og naturværdierne i regionen findes langs kysterne i Nordjylland.

Vedvarende energi og nye energiformer

Mål:

Vækstforum vil udvikle kontakten og samarbejdet mellem forskningsmiljøerne, virksomhederne og de offentlige myndigheder for herigennem at formulere en fælles strategi for den fremtidige indsats på området.

Interessen for nye energikilder og nye teknologier er markant stigende i disse år. Udviklingen er især drevet af behov for forsyningsikkerhed, globale klimaforandringer og mulighed for fremtidig erhvervsudvikling som følge af nye teknologier. Danmark har haft enorm succes på vindmølleområdet, og muligheden for at gøre succesen efter på andre områder er der.

Nordjylland har allerede en række styrkepositioner inden for vedvarende energi, blandt andet kompetente forskningsmiljøer omkring Aalborg Universitet, initiativer omkring brændselscelleteknologi, landbrugsproduktion til brug på biomasseområdet, gode placeringsmuligheder for vindmøller, havvindmøller og bølgeenergi, samt en række

forskellige lokale initiativer, der kan danne grundlag for udviklingen.

Vækstforum ønsker at tage udgangspunkt i og videreudvikle de styrkepositioner, Nordjylland allerede har oparbejdet, og derigennem skabe en fleksibel ramme for strategien, men med konkrete mål for udviklingen.

Det er vigtigt, at Nordjylland ikke lægger sig fast på én energiteknologi, men forsker i og etablerer demonstrationsprojekter inden for flere af de nye teknologier. Innovationen og udviklingen bør ske med fokus på muligheden for et kommercielt gennembrud - ideelt i stil med vindmølleteknologiens gennembrud og succes. Forskningen og arbejdet i den nordjyske klynge bør ske i samarbejde med videncenter og industrielle samarbejdspartnere i resten af landet og internationalt for at sikre, at værdifuld viden opsamles.

Strategien skal også bruges til at skabe nye højteknologiske bæredygtige arbejdspladser i regionen. Mange af dem vil naturligt komme til at ligge i yderområderne, hvor der allerede er etableret flere virksomheder, som beskæftiger sig med energi.

Kompetenceudvikling i særklasse

Mål:

Vækstforum vil arbejde for at styrke uddannelsesinstitutionernes rolle som erhvervslivets uddannelses- og kompetencepartner, fremme en kultur for kompetenceudvikling i virksomhederne og implementere indsatser til at fastholde en kompetent arbejdsstyrke, der matcher virksomhedernes behov.

Danmark og Nordjylland skal leve af viden, og derfor skal den være i verdensklasse. Det stiller krav til kompetenceudviklingen af hele organisationen; det nordjyske erhvervsliv skal være klar til at forny sig og omstille sig til forandringerne og udviklingen i vidensamfundet.

Vækstforum vil sammen med virksomhederne undersøge, hvilke kompetencer der fremover er brug for i en globaliseret og omskiftelig verden og stille de nødvendige ressourcer til rådighed, for at uddannelsesinstitutionerne og virksomhederne i fællesskab kan løfte opgaven.

Målet er, at vi skal professionalisere og videreudvikle de erhvervsrettede uddannelsesinstitutioners rolle som kompetence- og innovationspartner for erhvervslivet. Vi skal skabe et godt overblik over, hvilke tilbud der findes, hvor de findes, og hvilke vi mangler. Kompetenceudviklingen skal både rette sig mod ledelses- og organisationsudvikling samt efter- og videreuddannelse af alle medarbejdergrup-

per. Derfor er det nødvendigt at inddrage en bred vifte af både offentlige og private udbydere på området.

Udviklingen skal tage udgangspunkt i de enkelte virksomheder, så netop deres behov bliver opfyldt, og muligheden for udvikling og vækst får de bedste betingelser. Kompetenceudvikling skal tænkes ind som en naturlig del af forretningsstrategien.

Allerede nu mærker Nordjylland, at det er vanskeligt at rekruttere og fastholde medarbejdere med de rette kompetencer. Det er derfor vigtigt, at vi skaber attraktive arbejdspladser, der kan tiltrække de rette medarbejdere og ledere. Til det skal vi give erhvervslivet de bedst mulige rammer.

Tværgående mål og principper

For at strategien bliver en succes skal regionen bindes sammen såvel internt som i forhold til verdenen udenfor. I gennemførelsen af erhvervsudviklingsstrategien vil Vækstforum derfor tage to særlige hensyn, som går på tværs af strategi og indsatsområder.

En region i balance

Vækstforum ønsker at udvikle regionens yderområder, så områderne er levende, erhvervsaktive og bæredygtige lokalsamfund. Her er det lokale engagement afgørende, og det er naturligt, at kommunerne og de lokale aktører spiller en central rolle.

Vækstforums erhvervsudviklingsstrategi gælder for hele regionen, og der afsættes ikke særlige puljer til yderområderne. Men Vækstforum vil prioritere, at der igangsættes initiativer med effekt på såvel center som udkant, og vil på en række områder prioritere yderområderne særligt. Desuden vil Vækstforum hvert år følge op på, hvordan forholdet mellem center og udkant udvikler sig.

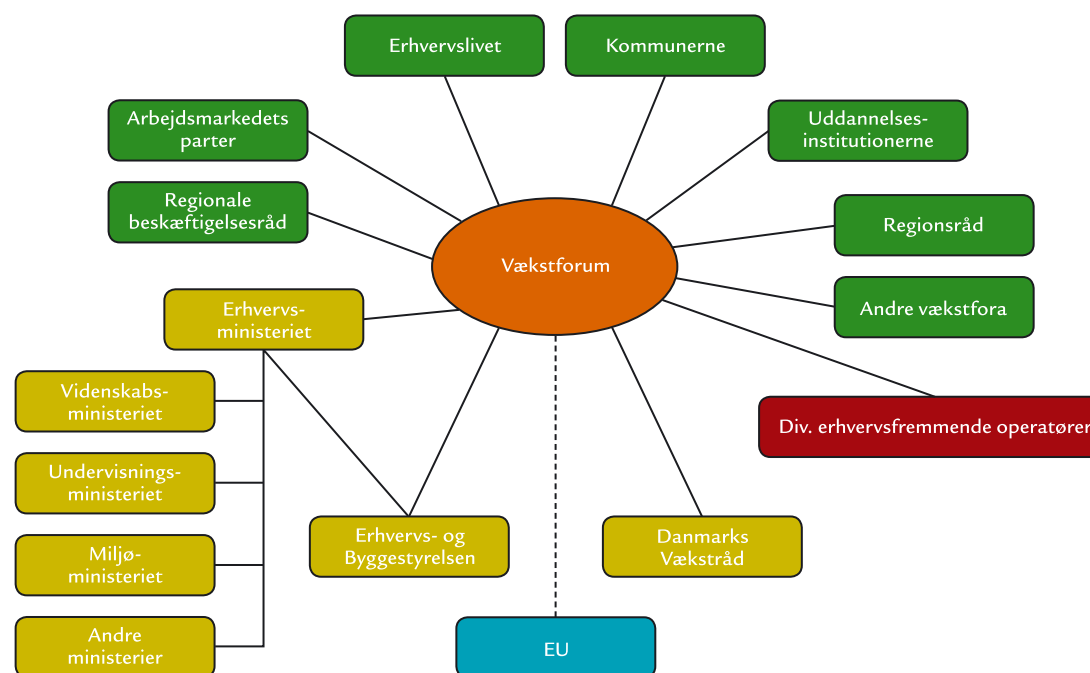
En region med globalt udsyn

Vækstforum vil også sikre et klart, tværgående fokus på globalisering for at fremtidssikre regionens virksomheder og videninstitutioner. De har brug for at være på forkant med de nyeste internationale tendenser, hvis de skal være i stand til at håndtere den globale konkurrence og arbejdsdeling. Helt konkret vil det ske med udgangspunkt i udviklingen af grænseoverskridende innovationsprojekter, klyngedannelse, virksomheds- og vidensamarbejder.

Sammenhæng og samarbejde

Det betyder også, at Vækstforums erhvervsudviklingsstrategi vil komme til at spille sammen med en række andre indsatser på internationalt, nationalt, regionalt og lokalt niveau. Her kommer især samspillet med Landdistriktsprogrammet på det lokale niveau, Globaliseringsstrategien på det nationale niveau og internationale programmer som Interreg i centrum.

Et åbent og aktivt samarbejde er en forudsætning for at skabe resultater for Nordjylland, og Vækstforum vil løbende være i dialog med en bred kreds af repræsentanter fra regionens myndigheder og organisationer og efter behov også med statslige styrelser.

Fra strategi til handling

Når der skal sættes handling bag strategien, vil der være brug for ideer, kompetencer, beslutningskraft og finansielle ressourcer. Her vil mange forskellige parter fra det lokale, regionale og statslige niveau løbende være i dialog og arbejde sammen, og Vækstforum vil stille kompetencer og ressourcer til rådighed, der kan hjælpe med at indfri ambitionerne i strategien.

Fra ide til ansøgning

Forudsætningen for at strategien bliver en succes er, at der gennemføres gode og konkrete projekter støttet af Vækstforum. Med hensyn til ansøgning og støtte arbejder Vækstforum med to overordnede projektyper: eksterne projekter og interne projekter. Begge er baseret på et udpræget grad af partnerskab.

Eksterne projekter vil være den helt dominerende ansøgningsform. Vækstforum vil indkalde forslag til udviklingsprojekter via annoncerede ansøgningsrunder, så alle får mulighed for at byde ind med gode forslag. Først indkaldes projektideer, som Vækstforum diskuterer og udvælger blandt. Da der typisk vil være tale om store og komplekse ideer, vil Vækstforum tilbyde sparring om projektideen, eksempelvis om dens sammenhæng med strategien og andre initiativer samt om organisatoriske og finansielle aspekter. Herefter foretager projektansøger selv eventuelle analyser og undersøgelser og færdiggør projektideen til en endelig ansøgning. På den måde er der allerede fra idestadiet oprettet et konstruktivt og fremadrettet samarbejde.

Ansøgninger på mindre, eksterne projekter (for eksempel

De 10 første skridt

For at kick-starte processen er Vækstforum sammen med en række partnere i regionen gået i gang med at udvikle 10 prioriterede initiativer, som senere vil føre til et antal konkrete projekter:

- **Viden og innovation i virksomheder:** Et samarbejde om at styrke innovationsindsatsen hos regionens virksomheder.
- **Center for Innovation:** Etablering af et internationalt orienteret forsknings- og innovationscenter, som vil indgå et tæt samarbejde med det regionale og nationale erhvervsliv og hjælpe med at systematisere og forbedre virksomhedernes innovationsprocesser.
- **Fremme antallet af vækstiværksættere i Region Nordjylland:** Samarbejde om en model for rådgivning af mulige vækstiværksættere.
- **Udvikling af fyrtårne som samtlende enheder inden for fødevarerektoren:** Samarbejde om at identificere mulige fyrtårne og udvikling heraf, så de på sigt kan have en samtlende funktion for virksomhederne.
- **Smart City Nordjylland:** Samarbejde inden for byggeklyngen om et fuldskala forsøg med udvikling af nye, smarte og intelligente boligkoncepter og dynamiske bygningsmaterialer kombineret med intelligent styring.
- **IKT-klyngen:** Styrkelse af erhvervets rammebetingelser og igangsættelse af projekter, som vil understøtte videreudvikling af klyngens stærke position.
- **Sundhedsklyngen:** Opbygning af en stærk klyngeorganisation for regionens spirende industrielle klynge inden for sundhedsteknologi og bio/medico.
- **Oplevelsesøkonomi og turisme:** Formidling og markedsføring af oplevelser samt udvikling af nye oplevelsesprodukter og -tilbud, eksempelvis via opbygning af en kreativ klynge med udgangspunkt i regionens styrker og potentialer inden for interaktive digitale oplevelser.
- **Fremtidens vedvarende energi:** Samarbejde om udvikling af regionens styrkepositioner inden for vedvarende energi.
- **Fremtidens kompetencer:** Analyse af det fremtidige kompetencebehov og hvordan arbejdskraften kan kvalificeres bedre samt udvikling af et rammeprogram med fokus på strategisk og faglig kompetenceudvikling.

analyser og forprojekter) med et budget mellem 100.000 kr. og 500.000 kr., vil i modsætning til de store projekter blive taget ind løbende og besluttet via en skriftlig høring af Vækstforum. Ansøgninger med et budget på under 100.000 kr. modtages ikke.

Hvad angår den anden type projekter, interne projekter, kommer initiativet typisk fra Vækstforum selv eller fra Vækstforums samarbejdspartnere uden for regionen (andre vækstfora, stat eller EU). Der vil være tale om større strategiske satsninger af betydning for en bred kreds af interes-

senter. Da interne projekter ikke findes via ekstern annoncering, vil Vækstforum kun benytte denne fremgangsmåde, når det skønnes absolut nødvendigt. Det er vigtigt, at interne projekter senere i processen forankres hos en ekstern samarbejdspartner med bred respekt og ekspertise, og som kan tage det formelle ansvar for projektets gennemførelse, idet Vækstforum ikke kan påtage sig driftsansvar.

Generelle udvælgelseskriterier for projektansøgninger

Vækstforum vil prioritere og vurdere ansøgninger efter følgende kriterier:

- Mindst 90% af de midler, Vækstforum har indstillingsret over, prioriteres til projekter, der vedrører et eller flere af indsatsområderne i Vækstforums erhvervsudviklingsstrategi.
- Op til 10% af midlerne kan Vækstforum dog vælge at bruge mere frit til projekter, der søger nye veje i erhvervsudvikling eller fremmer regionens image på en ny eller strategisk måde.
- Projekter, der har specielt sigte på udvikling af yderområderne, får særlig prioritet.
- Den økonomiske støtte skal have afgørende betydning for projektets gennemførelse.
- Der skal være en reel efterspørgsel efter projektet fra dens målgruppe.
- Der skal være tale om ekstraordinære aktiviteter.
- Der må ikke være tale om støtte til almindelige driftsopgaver.
- Støtten må ikke virke konkurrenceforvridende.
- Projektet skal dokumentere sin nyhedsværdi.
- Der må foreligge et veldokumenteret handlingsgrundlag.

- Projekter, som fremmer lige muligheder for mænd og kvinder og rummelighed på arbejdsmarkedet, prioriteres.
- Projekter, som bidrager til en højere miljøstandard, prioriteres.

Støtten vil blive givet til myndigheder og videninstitutioner, som udvikler rammebetingelser til gavn for regionens erhvervs-, turisme- og kompetenceudvikling. Endvidere støttes virksomheder, som i netværk arbejder sammen med videninstitutionerne, eller virksomheder der arbejder sammen med andre virksomheder i netværk. Private enkeltvirksomheder kan ikke modtage direkte finansiel støtte, med undtagelse af virksomheder på Læsø.

Støtten vil som hovedregel udgøre 50 procent af de støtteberettigede udgifter.

Finansieringskilder

Vækstforum har indstillingsret over to typer af midler: Vækstforum indstiller til Regionsrådet om brugen af de regionale udviklingsmidler til erhvervsformål afsat på Regionsrådets budget (ca. 56 mio. kr. årligt), og Vækstforum indstiller til staten om brugen af EU's Socialfonds- og Regionalfondsmidler, også kaldet "Målet om regional konkurrenceevne og beskæftigelse" (ca. 112 mio. kr. årligt).

Herudover findes der en række andre finansieringskilder, som vil kunne være med til at finansiere aktiviteter, men som skal søges andetsteds lokalt, nationalt eller internationalt.

Yderligere informationer

For mere detaljerede oplysninger om procedurer, udvælgelseskriterier, støtteberettigede udgifter mv. henvises til Vækstforums hjemmeside www.vaekstforum.rn.dk og Vækstforums sekretariat hos Region Nordjylland.

Vækstforums medlemmer

Orla Hav
Formand
Regionsrådsformand
i Region Nordjylland

Anny Winther
Medlem af formandskabet
Borgmester i
Rebild Kommune

Finn Kjærdsdam
Medlem af formandskabet
Rektor for
Aalborg Universitet

Peter Finnerup
Medlem af formandskabet
Direktør i Oticon A/S

Henrik Ringbæk Madsen
Regionsrådsmedlem i
Region Nordjylland

Ole B. Sørensen
Regionsrådsmedlem i
Region Nordjylland

Erik Hove Olesen
Borgmester i
Thisted Kommune

Erik Sørensen
Borgmester i
Frederikshavn Kommune

Hans Chr. Maarup
Borgmester i
Mariagerfjord Kommune

Mogens Gade
Borgmester i
Jammerbugt Kommune

Poul Roesen
Medlem af kommunal-
bestyrelsen i Morsø Kommune

Annette Drivsholm
Direktør i Spar Nord

Karen Melson
Direktør ved Hotel
Fjordgården

Kathrine M. Jensen
Gårdejer

Niels Buus
Adm. direktør i
GateHouse A/S

Søren H. Pedersen
Adm. direktør i
HP-gruppen A/S

Bodil Brander Christensen
Udviklingschef Sundheds
CVU Nordjylland

Lars Mahler
Direktør ved Aalborg
Tekniske Skole

Birte Dyrberg
Advokat i Advokatfirmaet
Dyrberg og Partnere A/S

Kurt T. Nielsen
Distriktsformand i Dansk
Metal Aalborg

Erik H. Andersen
Observatør fra Beskæfti-
gelsesrådet Nordjylland

Vækstforum Nordjylland

Niels Bohrs Vej 30

9220 Aalborg Øst

www.vaekstforum.rn.dk

REGION NORDJYLLAND